

ЦЕНТЪР ЗА
ИЗСЛЕДВАНЕ НА
ДЕМОКРАЦИЯТА

Съобщение за медиите

**ДВНАДЕСЕТИ ОБЩЕСТВЕНО-ПОЛИТИЧЕСКИ ФОРУМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА
КОРУПЦИЯТА: ЗАВЛАДЯВАНЕ НА ДЪРЖАВАТА И ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА
АДМИНИСТРАТИВНАТА И ПОЛИТИЧЕСКАТА КОРУПЦИЯ В БЪЛГАРИЯ**

4 юли 2016 г.

София Хотел „Балкан“, зала „Средец“

На 4 юли 2016 г. Центърът за изследване на демокрацията проведе дванадесетия Обществено-политически форум за противодействие на корупцията. По време на форума беше представен *Докладът за оценка на корупцията*, в който се разглеждат равнището на корупцията и развитието на антикорупционните стратегии и политики през 2015 – 2016 г. В доклада се отбелязва, че липсата на устойчиво антикорупционно решение за последните 18 години е показателна за наличието на далеч по-съществен проблем – многобройните корупционни отношения и зависимости, придобили общественост като **завладяване на държавата**.

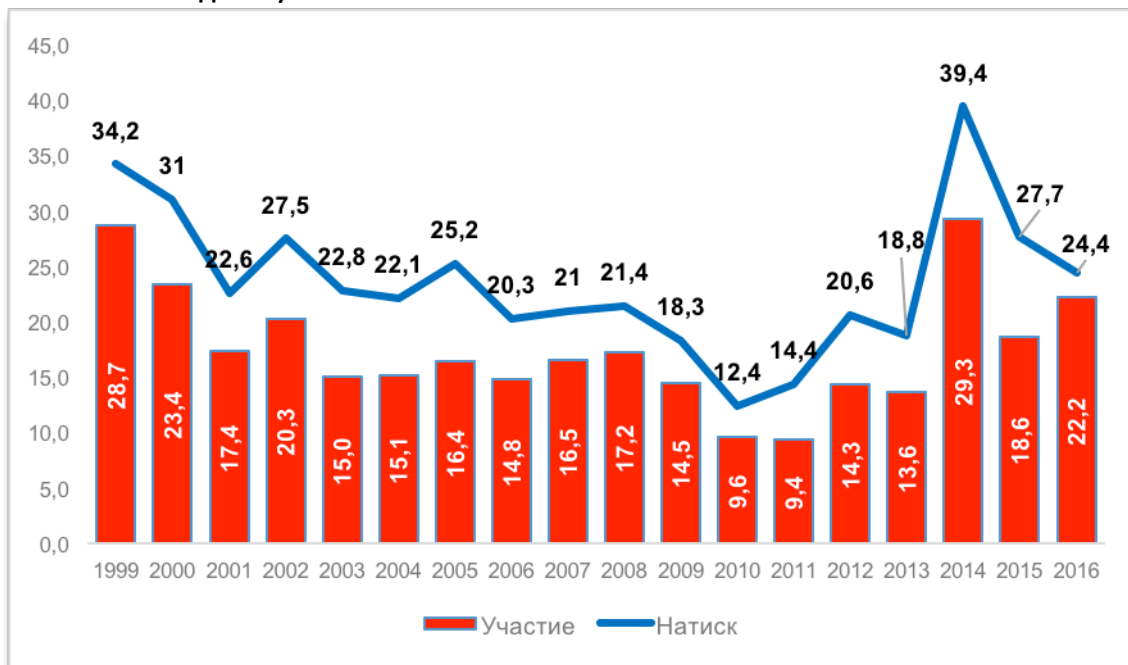
Високите нива на административната корупция и завладяването на държавата водят до формиране на **области със системни проблеми**, в които непрекъснато се сблъскват и блокират повечето политики за противодействие. Такива проблемни области са:

- Злоупотреби с **обществени поръчки**. Клиентелистко или патерналистично разпределение на договори за обществени поръчки за избрани групи фирми.
- Механизми на **скритата икономика**. Системното нарушаване на данъчното и трудовото законодателство, в резултат на което се получават относителни икономически предимства на фирми, опериращи в скритата икономика.
- ДДС и други **данъчни измами**. Системни злоупотреби от групи, които извличат неправомерно ДДС или нарушават данъчното и акцизното законодателства, за да генерират незаконни доходи.
- Контрабанда и стабилно функциониране на **нелегалните пазари** (наркотици, проституция, кражби на коли, трафик на хора и т.н.). Нарушения на митническото и данъчното законодателство и мащабно участие в дейности, забранени от закона.
- Блокиране на **правоприлагащите институции**. Системна корупция на служители в тези институции с цел предотвратяване на всякакви санкции при нарушаване на закона.
- Възпрепятстване и блокиране работата на различни институции от **контролната система**. Постоянно неспазване на стандартите и регулациите в правната уредба, насочени към извличане на допълнителни печалби и получаване на неоправдани пазарни предимства.
- Завладяване на **медиите**. Скритата собственост и контролът на медиите позволяват чрез договори за връзки с обществеността и реклами да се осигурява медиен комфорт на политическия и бизнес елит.

Общите заключения за състоянието на корупцията в страната в периода 2015 – 2016 г. не са оптимистични. Административната корупция се увеличава постепенно след 2011 г. и в момента бележи високи нива. Данните за 2016 г. показват, че нивото на корупция в администрацията е съизмеримо с това през 2000 г.

Фигура 1. Участие в корупция (даване на подкуп и изпитан корупционен натиск, % от населението над 18 г.)

Източник: Център за изследване на демокрацията, Система за мониторинг на корупцията.

Зависимостта на равнището на корупция от политическата ситуация се вижда ясно в периода 2013 – 2014 г., когато е регистрирано най-високото наблюдавано ниво на корупция в администрацията; тогава 29,3% от населението над 18 г. възраст съобщава, че е участвало в корупционни сделки най-малко веднъж през предходната година. Тенденциите при разпространението на корупцията в бизнес сектора също са обезпокоителни. През 2015 г. около 18% от фирмите съобщават, че им е оказван корупционен натиск от страна на държавни служители. Тази стойност е значително по-висока от средната за ЕС-28 (4%). Повечето корупционни сделки в бизнес сектора остават неидентифицирани и ненаказани. Липсата на санкции е сред основните фактори, които допринасят за устойчивостта на различни форми на корупция в бизнес средата.

В този контекст докладът препоръчва **две задължителни, спешни реформи**, които следва да намерят място в антикорупционния дневен ред на страната – **рестарт на контролната система** и **създаване на независима антикорупционна прокуратура**. Резултатно противодействие срещу завладяването на държавата в България може да се осъществи само с последователни и координирани усилия на представители на правителството, гражданското общество и международните партньори във важни за националното развитие и националната сигурност сфери.

